

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/397/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4107208376
Dátum vydania rozhodnutia: 23. 04. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2015:4107208376.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v právnej veci navrhovateľa: Rímskokatolícka cirkev Biskupstvo Nitra so sídlom Nitra, Nám. Jána Pavla II. č. 7, zast. JUDr. Svoradom Petruškom, advokátom so sídlom v Nitre, Kupecká 18, proti odporcovi: Mesto Nitra so sídlom Nitra, Štefánikova tr. 60, o vydanie nehnuteľností, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 19. júna 2013 č. k. 8C/40/2007-367, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa uložil odporcovi povinnosť vydať navrhovateľovi nehnuteľnosti nachádzajúce sa v kat. úz. B., zapísané v LV č. X pre kat. úz. B., okres Nitra, obec F. ako parcely registra C, a to parc. č. 1453/3 - ostatné plochy o výmere 4921 m², parc. č. 1453/4 - ostatné plochy o výmere 603 m² a parc. č. 1453/6 - ostatné plochy o výmere 1895 m², v lehote 30 dní od právoplatnosti rozsudku. Súčasne zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi náhradu trov konania vo výške 3.171,94 eura, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, na účet právneho zástupcu navrhovateľa. Rozhodnutie odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 1, § 2 ods. 1, ods. 2, § 3 ods. 1, § 4 ods. 1, § 5 ods. 1, ods. 3, § 7 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že navrhovateľ dňa 25. 04. 2007 podal návrh na súd o vydanie nehnuteľností podľa zák. č. 161/2005 Z. z., keď do 30. apríla 2006 nedošlo k uzatvoreniu dohody o vydaní. V konaní nebolo sporné, že navrhovateľ je oprávnenou osobou v zmysle § 2 ods. 2 zák. č. 161/2005 Z. z. a odporca je osobou povinnou podľa § 4 ods. 1 zák. č. 161/2005 Z. z. a nebolo ani sporné, že výzva na vydanie nehnuteľnosti bolo doručená povinnej osobe dňa 26. 04. 2006, teda v zákonom stanovenej lehote. Spornou medzi účastníkmi zostala skutočnosť, či výzva obsahuje zákonom stanovené náležitosti, či nehnuteľnosti, vydania ktorých sa navrhovateľ domáha vznikli z pozemno-knižnej parc. č. 10/1, ktorá bola pôvodne vedená ako vlastníctvo navrhovateľa a či boli splnené podmienky pre vydanie nehnuteľnosti v zmysle zák. č. 161/2005 Z. z., t. j. či bol preukázaný reštitučný titul, ako aj to, či tieto nehnuteľnosti sú spôsobilé na vydanie, keďže podľa zápisu vo vlastníckych dokladoch sa nejedná o poľnohospodársku pôdu, ale o ostatnú plochu. Súd predovšetkým vychádzal z účelu zák. č. 161/2005 Z. z., ktorým je naprávanie krívd z minulosti, a preto aj vzhľadom na súčasnú tendenciu rozhodovania súdov v obdobných veciach, interpretoval ustanovenia reštitučného zákona z požiadavky minimálnej identifikácie nehnuteľností spočívajúcej v označení pozemno-knižnej vložky a katastrálneho územia, ktorá identifikácia sa považuje za dostačujúcu, ako aj z minimálnych kritérií na určitosť výzvy z hľadiska konkretizovania dôvodu, o ktorý sa nárok opiera a jeho zdokladovania,

kde postačuje, ak je reštitučný dôvod preukázaný, hoci aj len odkazom na dokument zapísaný v pozemno-knižných vložkách. S ohľadom na uvedené považoval súd výzvu navrhovateľa, doručení odporcovi dňa 26. 04. 2006, za obsahujúcu všetky potrebné náležitosti, nakoľko v nej boli uvedené nehnuteľnosti, vydania ktorých sa domáha, a to označením parcelného čísla, výmerou, katastrálnym územím a číslom listu vlastníctva. K výzve boli pripojené i prílohy - pozemno-knižná vložka č. 4 pre kat. úz. B. /Q./, LV č. X pre kat. úz. B., rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Nitre zo dňa 24. 04. 2006, čo vyplýva z údajov na výzve, pričom nevyznačenie týchto príloh na podacej pečiatke odporcu s ohľadom na to, že Mesto Nitra potvrdilo, že údaje na podacej pečiatke nevyznačuje, nemôže byť vyhodnotený v neprospech navrhovateľa. Z dokladov, ktoré boli predložené počas konania, bolo preukázané, že parc. č. 1453/3 bola vytvorená z pozemno-knižnej parcely č. 10/1 a pozemno-knižnej parcely č. 9, zapísanej v PKN vložke č. 4 pre kat. úz. B., parc. č. 1453/4 bola vytvorená taktiež z pozemno-knižnej parcely č. 10/1, zapísanej v PKN vložke č. 4 pre kat. úz. B. a parc. č. 1453/6 bola vytvorená z pôvodnej pozemno-knižnej parcely č. 1751/1, zapísanej v PKN vložke č. 4 pre kat. úz. F.. Uvedené skutočnosti vyplývajú z identifikácie parcel, geometrických plánov, grafickej identifikácie parcel pôvodného právneho stavu, ako aj z oznámenia Správy katastra Nitra zo dňa 20. 03. 2013. Z PKN vložky č. 4 pre kat. úz. B. a PKN vložky č. 4 pre kat. úz. F. je zrejmé, že tieto nehnuteľnosti boli pôvodne zapísané v prospech vlastníka Rímskokatolíckeho Biskupstva Nitra. Reštitučným titulom, o ktorý navrhovateľ opiera svoj nárok, je ustanovenie § 3 ods. 1 písm. c) zák. č. 161/2005 Z. z., t.j. odňatie bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy, čo vyplýva z rozhodnutia Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy a návrhu na vklad vlastníckeho práva, ako aj z údajov uvedených v pozemno-knižných vložkách. Súd nepovažoval za významné, že navrhovateľom zabezpečené a predložené rozhodnutie Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy neobsahuje všetky náležitosti - chýba číslo, dátum a podpis listiny z dôvodu, že v konečnom dôsledku je nepochybné, že došlo k zmene vlastníka a tieto nehnuteľnosti skutočne prešli na štát, z čoho možno vyvodíť, že nešlo iba o zámysel a predznačenie revízie. Súd považuje za potrebné uviesť, že aj za predpokladu, že by neprešlo vlastníctvo na štát odňatím bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy, bol by daný reštitučný titul podľa § 3 ods. 1 písm. h) zák. č. 161/2005 Z. z. prevzatím nehnuteľností bez právneho dôvodu. K námietke odporcu týkajúcej sa nespôsobilosti nehnuteľností na ich vydanie v zmysle reštitučného zákona, nakoľko vo vlastníckych dokladoch sú nehnuteľnosti, ktorých vydania sa navrhovateľ domáha, vedené ako ostatná plocha, pričom vlastnícke právo sa vracia iba k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria poľnohospodársku pôdu, súd poukázal na rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Nitre č. 2006/02745 zo dňa 24. 04. 2006, ktorým oprávnený orgán podľa § 9 ods. 1 písm. b) zák. č. 220/2004 Z. z. vydal súhlas so zmenou nepoľnohospodárskej pôdy na poľnohospodársku - záhrady, ktoré rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 25. 04. 2006. Vychádzajúc z uvedeného rozhodnutia sú parc. č. 1453/3, 1453/4 a 1453/6, zapísané na LV č. X pre kat. úz. B. poľnohospodárskou pôdou a sú spôsobilé na vydanie. Zápis v liste vlastníctva má evidenčný charakter a vychádza sa z neho za predpokladu, že nie je preukázaný opak. V danom prípade teda súd pre posúdenie charakteru pozemku považoval za smerodajné právoplatné rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Nitre. Na základe uvedených skutočností mal súd za preukázané, že boli splnené všetky podmienky pre vydanie nehnuteľnosti v zmysle zák. č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam, a preto návrhu v plnom rozsahu vyhovel. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 OSP a úspešnému navrhovateľovi priznal náhradu trov konania v celkovej výške 3.171,94 eura. Trovy konania spočívajú v náhrade trov za právne zastúpenie navrhovateľa za 7 úkonov právnej pomoci, pričom odmena za úkon bola s poukazom na § 10 ods. 2 vyhl. č. 655/2004 Z. z. vypočítaná z hodnoty nehnuteľností, ktorá predstavuje 39.394,89 eura / celková výmera nehnuteľností 7.419 m² x 5,31 eur/. Priznaná bola odmena za tieto úkony: 1. prevzatie a príprava veci dňa 01. 08. 2008 vo výške 499,57 eura + režijný paušál vo výške 6,32 eura, 2. podanie odvolania dňa 15. 08. 2008 vo výške 499,57 eura + režijný paušál vo výške 6,32 eura, 3. účasť na nemeritórnom pojednávaní dňa 15. 04. 2009 vo výške 124,89 eura + režijný paušál vo výške 6,95 eura, 4. účasť na pojednávaní dňa 10. 02. 2010 vo výške 499,57 eura + režijný paušál vo výške 7,21 eura, 5. účasť na pojednávaní dňa 28. 04. 2010 vo výške 499,57 eura + režijný paušál vo výške 7,21 eura, 6. písomné vyjadrenie k veci zo dňa 29. 04. 2013 vo výške 499,57 eura + režijný paušál vo výške 7,81 eura, 7. účasť na pojednávaní dňa 19. 06. 2013 vo výške 499,57 eura + režijný paušál vo výške 7,81 eura. Trovy právneho zastúpenia boli vypočítané v súlade s vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb.

Rozsudok súdu prvého stupňa napadol v zákonnej lehote odvolaním odporca, domáhajúc sa ním zmeny napadnutého rozhodnutia a zamietnutia návrhu v celom rozsahu, resp. zrušenia napadnutého rozhodnutia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V podanom odvolaní uviedol, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho skutkového a nadväzne aj nesprávneho právneho posúdenia veci. Výzva na navrátenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, ktorú navrhovateľ doručil odporcovi dňa 26. 04. 2006 neobsahovala všetky zákonom požadované náležitosti. Vo výzve sa uvádzajú prílohy, avšak z podkladov, ktoré sa u odporcu nachádzajú, je zrejmé, že bola pripojená iba jedna strana z pozemno-knižnej vložky č. 4, rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu, list vlastníctva č. 2, potvrdenie o subjektivite a o pridelení IČO. K výzve nebola pripojená ani identifikácia parciel, ani geometrický plán, tieto boli predložené až v rámci súdneho konania, pričom faktom je, že jednotlivé identifikácie sa navzájom odlišujú. Odporca rešpektuje zákon o navrátení vlastníctva a tam, kde boli splnené podmienky stanovené zákonom, sa vydaniu nebráni. Avšak v uvedenom prípade neboli v zákonom stanovenej lehote doložené všetky zákonom požadované podklady, a preto odporca uvedené nehnuteľnosti nemohol navrhovateľovi vydať. V podanom odvolaní odporca ďalej uviedol, že má za to, že zo strany navrhovateľa nebol reštitučný titul v priebehu celého konania preukázaný. Pozemno-knižná vložka č. 4 pre k. ú. B., na ktorú sa navrhovateľ odvoláva, je len dôkazom toho, že pozemno-knižná parcela č. 10/1 bola pôvodne zapísaná v prospech vlastníka Rímskokatolícke biskupstvo v Nitre, ale nepreukazuje reštitučný titul svedčiaci v prospech navrhovateľa. V uvedenej pozemno-knižnej vložke sa v bode B 117 a B 119 len poznamenáva úmysel prevziať nehnuteľnosti v zmysle zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy, teda tieto ustanovenia majú len prenotačný charakter a nedokazujú, že k uvedenému skutočne aj došlo. Teda je možné konštatovať, že navrhovateľ nepreukázal, a to ani žiadnym listinným dôkazom, že právny predchodca odporcu - Československý štát nadobudol sporné nehnuteľnosti bez náhrady v zmysle zákona č. 142/1947 Zb. Navrhovateľ sa tak v žiadosti, ako aj počas celého súdneho konania odvolával výlučne na pozemno-knižnú vložku č. 4 pre k. ú. B. a v nej uvedenú pozemno-knižnú parcelu č. 10/1, pričom pozemno-knižná parcela č. 1751/1 sa po prvýkrát objavuje až na pojednávaní dňa 19. 06. 2013, pričom dovtedy sa o nej nikdy nehovorilo. Navrhovateľ nedoložil žiadne ďalšie doklady týkajúce sa preukázania, že táto parcela bola jeho právnomu predchodcovi odňatá bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. a táto pozemno-knižná parcela sa nespomína ani v rozhodnutí Povereníctva pôdohospodárstva a pozemkovej reformy, ani v návrhu na vklad. Samotné rozhodnutie Povereníctva a pozemkovej reformy a taktiež samotný návrh na vklad, ktoré boli predložené navrhovateľom v rámci konania, nie sú opatrené pečiatkou, chýba na nich dátum, číslo a rovnako aj podpis. Takéto listiny nie sú vkladu schopné a nemohli ani spôsobiť žiadne právne následky a nie sú dôkazom, že samotná revízia bola aj zrealizovaná. Súd predmetným listinám, doloženým zo strany navrhovateľa, prisúdil väčší význam než v skutočnosti majú. Ďalej uviedol, že rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu o zmene druhu pozemku, ktoré samotné stanovuje, že „Po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia môžu byť parcely č. 1453/3, 4 a 6 zapísané v KN na katastrálnom úrade do druhu pozemku záhrady s číselným kódom „5“ nezakladá povinnosť zabezpečiť zmenu druhu pozemku v katastri nehnuteľností, ale len možnosť, preto ho taktiež nemožno považovať za dôkaz spochybňujúci zápis v katastri nehnuteľností. Jednotlivé identifikácie a geometrický plán, doložené zo strany navrhovateľa až v rámci súdneho konania, sa navzájom rozchádzajú. Parcela č. 1453/6 vychádza z pozemno-knižnej parcely č. 1751/1, o vydanie ktorej navrhovateľ nikdy nežiadal. Preto uvedená parcela č. 1453/6 nemala byť vôbec vydaná, keď navrhovateľ požadoval len vydanie pozemno-knižnej parcely č. 10/1. Navrhovateľ v predmetnej veci nepredložil zákonom požadované podklady v zákonnej prekluzívnej lehote, t. j. ani nepreukázal reštitučný titul v zmysle § 3 ods. 1 písm. c/ zákona o navrátení vlastníctva, keďže nepredložil žiadne dôkazy preukazujúce, že k prechodu vlastníctva na štát došlo odňatím bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb., taktiež z jeho žiadosti nebolo úplne zrejmé, čo požaduje vydať a účelovo zažiadal o zmenu druhu pozemku.

Navrhovateľ sa k odvolaniu odporcu písomne nevyjadril.

Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania podľa § 212 ods. 1 OSP, bez prejednávania veci na odvolacom pojednávaní (podľa § 214 ods. 2 OSP) pri splnení si podmienok v zmysle § 219 ods. 3 v spojení s § 156 ods. 3 OSP o oznámení miesta a času verejného vyhlásenia rozsudku a po jeho preskúmaní dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť.

Návrhom na začatie konania, doručeným súdu prvého stupňa dňa 25. 04. 2007 sa navrhovateľ vo vzťahu k odporcovi (po doplnení návrhu podaním doručeným súdu prvého stupňa dňa 18. 08. 2008 a po pripustení zmeny návrhu uznesením súdu prvého stupňa zo dňa 16. 03. 2009 č. k. 8C/40/2007-125) domáhal vydania nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území B., zapísaných na LV č. X, a to parc. č. 1453/3 - ostatné plochy o výmere 4921 m², parc. č. 1453/4 - ostatné plochy o výmere 603 m² a parc. č. 1453/6 - ostatné plochy o výmere 1895 m². Z odôvodnenia návrhu vyplýva, že navrhovateľ predložil odporcovi dňa 24. 04. 2006 v zmysle § 5 zákona č. 161/2005 Z. z. výzvu na vydanie nehnuteľností v katastrálnom území B., pričom oprávnenosť nároku odporcovi preukázal pzk. vl. 4 pre kat. úz. B., rozhodnutím Obvodného pozemkového úradu v Nitre a postavenie odporcu ako povinnej osoby pre účely zákona č. 161/2005 Z. z. identifikáciou parciel č. j. 10102/06 z 13. 02. 2006 a LV č. X kat. úz. B.. Keďže k uzatvoreniu dohody o vydaní nehnuteľnosti uvedenej vo výzve z 24. 04. 2006 nedošlo, navrhovateľ sa domáhal svojho nároku vo vzťahu k odporcovi podaným návrhom.

Podľa § 219 ods. 1 OSP odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Podľa § 1 zákona č. 161/2005 Z. z. o navrátení vlastníctva k nehnuteľným veciam cirkvám a náboženským spoločnostiam a prechode vlastníctva k niektorým nehnuteľnostiam, tento zákon upravuje navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam, ktoré nebolo vydané podľa osobitného predpisu a prechod vlastníctva k niektorým nehnuteľným veciam.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z. vlastnícke právo sa vracia k nehnuteľným veciam, ktoré tvoria:

- a/ poľnohospodársku pôdu
- b/ hospodárske budovy a iné stavby patriace k pôvodnej hospodárskej usadlosti
- c/ lesný pôdny fond, hospodárske stavby a ostatné stavby súvisiace s ním
- d/ podiely spoločnej nehnuteľnosti.

Podľa § 2 ods. 2 zákona č. 161/2005 Z. z. právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam podľa odseku 1 môže uplatniť oprávnená osoba, ktorou je registrovaná cirkev a náboženská spoločnosť so sídlom na území Slovenskej republiky vrátane ich útvarov, ktoré majú právnu subjektivitu, ktorých nehnuteľná vec prešla do vlastníctva štátu, obce v období od 8. mája 1945, židovským náboženským obciam od 2. novembra 1938 do 1. januára 1990 spôsobom uvedeným v § 3.

Podľa § 3 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., oprávnenej osobe sa navráti vlastníctvo k nehnuteľným veciam, ktoré prešli do vlastníctva štátu alebo obce na základe:

- a) odňatia bez náhrady postupom podľa nariadenia Slovenskej národnej rady č. 34/1945 Zb. SNR o poštátnení školstva na Slovensku, nariadenia Slovenskej národnej rady č. 47/1945 Zb. SNR o poštátnení majetku pri školách poštátnených nariadením Slovenskej národnej rady č. 34/1945 Zb. SNR a nariadenia Slovenskej národnej rady č. 80/1945 Zb. SNR o poštátnení internátov,
- b) odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 185/1948 Zb. o poštátnení liečebných a ošetrovacích ústavov a o organizácii štátnej ústavnej liečebnej starostlivosti,
- c) odňatia bez náhrady postupom podľa zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy alebo podľa zákona č. 46/1948 Zb. o novej pozemkovej reforme (trvalej úprave vlastníctva k poľnohospodárskej a lesnej pôde),
- d) darovacích zmlúv o prevode nehnuteľností uzavretých darcom v tiesni,
- e) kúpnych zmlúv o prevode nehnuteľností uzavretých v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok,
- f) vyvlastnenia za náhradu, ak nehnuteľnosť existuje a nikdy neslúžila na účel, na ktorý bola vyvlastnená,
- g) vyvlastnenia bez vyplatenia náhrady,
- h) prevzatia bez právneho dôvodu,
- i) prevzatia podľa opatrenia Povereníctva financií a Povereníctva školstva a kultúry z 20. apríla 1960 č. 53/774/60 a rozhodnutia Mestského národného výboru v Bratislave, finančného odboru z 10. januára 1961 č. 293/1961 v spojení s rozhodnutím Obvodného národného výboru Bratislava-Staré Mesto z 27. februára 1961,
- j) zákona č. 81/1949 Zb. SNR o úprave právnych pomerov pasienkového majetku bývalých urbárikov, komposesorátov a podobných právnych útvarov a zákona č. 2/1958 Zb. SNR o úprave pomerov

a obhospodarovaní spoločne užívaných lesov bývalých urbarialistov, komposesorátov a podobných útvarov.

Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., povinnou osobou je právnická osoba, ktorá ku dňu účinnosti tohto zákona spravuje nehnuteľné veci vo vlastníctve Slovenskej republiky, obce alebo nehnuteľnú vec drží.

Podľa § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., právo na navrátenie vlastníctva k nehnuteľným veciam môže uplatniť oprávnená osoba písomnou výzvou voči povinnej osobe do 30. apríla 2006, ak v tejto lehote preukáže skutočnosti podľa § 3. Neuplatnením práva v tejto lehote právo zaniká.

Podľa § 5 ods. 3 zákona č. 161/2005 Z. z., ak povinná osoba nevyhoví písomnej výzve podľa odseku 2 alebo ak jej sídlo nie je známe, môže oprávnená osoba uplatniť svoje nároky na súde v lehote 12 mesiacov od doručenia písomnej výzvy, inak právo zaniká.

Zákon č. 161/2005 z. z. nadväzuje na zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom, priznávajúci reštitučné nároky fyzickým osobám, pričom oba právne predpisy majú porovnateľnú právnu úpravu. Z dôvodovej správy k zákonu č. 161/2005 Z. z. vyplýva, že existujúci právny stav, najmä zákon č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom a doplnení zákona č. 180/1995 Z. z. o niektorých opatreniach na usporiadanie vlastníctva k pozemkom preukázali, že vlastníckemu právu k pôde fyzických osôb a náprave krívd spáchaných na tomto majetku fyzickými osobami v rozhodnom období poskytoval štát vyššiu ochranu ako náprave krívd spáchaných na majetku cirkví a náboženských spoločností podľa zákona č. 282/1993 Z. z. v platnom znení, čím boli porušené ústavné práva týchto subjektov a ústavná rovnosť ochrany vlastníctva. Cieľom zákona č. 161/2005 Z. z. je umožniť oprávneným osobám, ktoré nestihli uplatniť svoj nárok v stanovenej lehote, aby tento mohli uplatniť v novej lehote a aby sa poskytla rovnaká ochrana vlastníctva fyzickým osobám a vlastníctva cirkvám a náboženským spoločnostiam. Zákon č. 161/2005 Z. z. je podľa predmetu v ňom obsiahnutej právnej úpravy reštitučným predpisom, ktorého účelom je zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd. Orgány štátu sú pri aplikácii a interpretácii tohto predpisu povinné postupovať v súlade so zákonnými záujmami subjektov, ktorých ujma má byť aspoň čiastočne kompenzovaná. K splneniu jeho účelu a cieľa je preto nutné, aby sudy interpretovali tento predpis vo vzťahu k oprávneným osobám čo najústretivejšie v duchu snahy na zmiernenie niektorých majetkových krívd, v dôsledku ktorých k prechodu majetku došlo. V prípade písomnej výzvy podľa § 5 ods. 1 reštitučného zákona nemožno ustúpiť od požiadavky určitosti tohto jednostranného právneho úkonu ako podmienky jej platnosti v súlade s § 37 Občianskeho zákonníka, avšak vzhľadom na to, že v § 5 ods. 1 zákona nie je bližšie vymedzený obsah pojmu „výzva“ a jej náležitosti, potom sa stanovenie minimálnych kritérií pre jej určitosť a platnosť musí spravovať takým výkladovým pravidlom, ktorý sleduje naplnenie účelu zákona. Je pritom potrebné zdôrazniť, že pri výklade jednotlivých ustanovení reštitučného zákona je potrebné zohľadniť celkový účel zákona a pri ich aplikácii nemožno vychádzať len z prísneho gramatického a ani z reštriktívneho výkladu.

Po prejednaní veci bez nariadenia odvolacieho pojednávania odvolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne. Súd prvého stupňa správne a dostatočným spôsobom zistil skutkový stav a vec správne právne posúdil, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil, a keďže sa s odôvodnením napadnutého rozhodnutia stotožňuje, na tieto dôvody podľa § 219 ods. 2 OSP odkazuje. Súd prvého stupňa sa v dôvodoch napadnutého rozhodnutia vysporiadal so všetkými právne relevantnými skutočnosťami majúcimi vplyv na posúdenie uplatneného nároku navrhovateľa.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd zvyrazňuje, že súd prvého stupňa na základe vykonaného dokazovania vyvodil správny právny záver, keď konštatoval, že v danom prípade boli splnené všetky podmienky pre vydanie nehnuteľnosti v zmysle zákona č. 161/2005 Z. z. Súd prvého stupňa taktiež správne konštatoval, že výzva navrhovateľa, doručená odporcovi dňa 26. 04. 2006, spĺňala všetky náležitosti vyžadované zákonom z hľadiska jej určitosti a platnosti. V zmysle ustálenej judikatúry NS SR pritom platí, že požiadavka minimálnej konkretizácie nehnuteľností, ku ktorým si oprávnená osoba uplatňuje reštitučný nárok, je splnená označením príslušnej pozemno- knižnej vložky a katastrálneho územia. Rovnako i z rozhodovacej činnosti Ústavného súdu SR vyplýva, že za nesplnenie požiadavky určitosti výzvy nemožno považovať nekonkretizovanie dôvodu, o

ktorý oprávnená osoba svoj nárok opiera, spomedzi viacerých dôvodov uvedených v § 3 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., pretože inak by išlo o formalistickú a neprípustnú aplikáciu zákona, ktorá opomína jeho účel. Je pritom potrebné zdôrazniť primárnosť požiadavky rešpektovania účelu reštitúcií cirkevného majetku, vynímajúc prísne formalistickú interpretáciu § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z.

S poukazom na vyššie konštatované, s ohľadom na dôvody podaného odvolania odporcom odvolací súd udáva, že v danom prípade bola požiadavka určitosti a platnosti výzvy zo dňa 24. 04. 2006 splnená, a to označením katastrálneho územia, parcelného čísla, výmery a číslom listu vlastníctva, ako i pôvodnej príslušnej pozemno-knižnej vložky, svedčiacej o zápise vlastníka Rímskokatolíckeho biskupstva Nitra. Z obsahu výzvy navrhovateľa ako oprávnenej osoby jednoznačne vyplýva jasný a zrozumiteľný prejav vôle smerujúci k tomu, aby mu odporca ako povinná osoba vydala nehnuteľnosti konkrétne špecifikované, a to nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území B. aktuálne zapísané na LV č. X ako parcela č. 1453/3 o výmere 4921 m², parcela č. 1453/4 o výmere 603 m² a parcela č. 1453/6 o výmere 1853 m², pričom v zmysle rozhodnutia Obvodného pozemkového úradu v Nitre sú pozemky, ktoré sú predmetom výzvy, poľnohospodárskou pôdou. Z výzvy navrhovateľa ďalej vyplýva, že nehnuteľnosti, ktoré sú predmetom výzvy vznikli z pozemno-knižnej parcely č. 10/1, evidovanej v pzk. vl. 4, katastrálne územie B., ako i vyplýva, že navrhovateľ sa domáha vydania nehnuteľností v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 písm. c/ zákona č. 161/2005 Z. z. odňatím bez náhrady v zmysle zákona č. 142/1947 Zb. o revízii prvej pozemkovej reformy, čo osvedčuje zápis v pripojenej pzk. vl. 4. Skutočnosť, že k výzve nebola ako príloha pripojená identifikácia parciel a geometrický plán tak, ako udáva odporca v podanom odvolaní, nespôsobuje jej neurčitosť a neplatnosť, keď z obsahu tejto výzvy je zrejmé, že jej súčasťou boli prílohy predložené v súlade s § 5 ods. 1 zákona č. 161/2005 Z. z., a to pozemno-knižná vložka č. 4, rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Nitre zo dňa 24. 04. 2006, list vlastníctva č. X pre katastrálne územie B., potvrdenie o právnej subjektivite a potvrdenie o pridelení IČO. Ani skutočnosť, že v priebehu konania pred súdom prvého stupňa bolo preukázané, že parcela č. 1653/3 bola vytvorená z pozemno-knižnej parcely č. 10/1 a pozemno-knižnej parcely č. 9, zapísanej v PKN vložke č. 4 pre kat. územie B., parcela č. 1453/4 bola vytvorená z pozemno-knižnej parcely č. 10/1 a parcela č. 1453/6 bola vytvorená z pozemno-knižnej parcely č. 1751/1, zapísanej v PKN č. 4, nespôsobuje nedostatok naplnenia požiadaviek na určitosť výzvy navrhovateľa na navrátenie nehnuteľností, keď je jednoznačné, že všetky parcely, vydania ktorých sa navrhovateľ výzvou doručenou odporcovi dňa 26. 04. 2006 domáhal, boli pôvodne zapísané ako pozemno-knižné parcely v pzk. vl. 4 pre katastrálne územie B., ktorú navrhovateľ v predmetnej výzve označil. K dôvodom podaného odvolania odporcu, že parcela č. 1453/6 nemôže byť vydaná, nakoľko navrhovateľ vo výzve požadoval vydanie parcely č. 10/1, a nie parcely 1751/1, z ktorej bola parcela č. 1453/6 vytvorená, odvolací súd udáva, že navrhovateľ vo výzve jednoznačne prejavil vôľu vydať parcelu č. 1453/6, zapísanú na LV č. X pre kat. územie B., pričom na pozemno-knižnú parcelu č. 10/1 poukázal ako na pôvodnú pozemno-knižnú parcelu, z ktorej vznikli parcely, vydania ktorých sa domáhal. Je pritom zrejmé, že tak parcela č. 10/1, ako i parcela č. 1751/1 sú evidované ako pozemno-knižné parcely v pozemno-knižnej vložke č. 4 pre kat. územie B..

Odvolací súd ďalej udáva, že pokiaľ súd prvého stupňa v napadnutom rozhodnutí konštatoval, že v danej veci bol preukázaný dôvod odňatia sporných nehnuteľností postupom podľa § 3 ods. 1 písm. c/ zákona č. 161/2005 Z. z., i tento záver súdu prvého stupňa je vecne správny. Súd prvého stupňa správne poukázal na zápisy v pozemno-knižnej vložke č. 4 pre katastrálne územie B., ktorá pod bodom B 117 obsahuje zápis z 30. 01. 1948 o zamýšľanom prevzatí majetku a o tom, že majetok podlieha revízii podľa zákona č. 142/1947Zb. Pod bodom B 119 je rovnako zapísaná poznámka (zo dňa 21. 01. 1949) o zamýšľanom prevzatí nehnuteľností a o tom, že nehnuteľnosti uvedené v časti A pozemno-knižnej vložky sú predmetom revízie podľa zákona č. 142/1947 Zb. Napokon pod bodom B 120 je zapísaná poznámka zo 04. 12. 1950 o začatí vyvlastňovacieho konania pre Československý štát. Zo zápisov v pozemno-knižnej vložke č. 4 pre katastrálne územie B. potom nevyplýva len poznámka o zamýšľanom prevzatí nehnuteľností uvedených v časti A pozemno-knižnej vložky, ale i o tom, že tieto boli predmetom vyvlastňovacieho konania, ktoré bolo v zmysle zápisu zo dňa 04. 12. 1950 začaté. V tejto súvislosti odvolací súd ďalej dodáva, že zápisy vo verejných knihách predstavovali nielen dôkazný prostriedok o vzniku, prechode a zániku zapísaných práv, ale vykonanie tzv. „nihovných zápisov“ v nich sa spájalo so zavŕšením sledovanej skutkovej podstaty vyjadrenej v právnom úkone ako nadobúdacím titulom - s nadobudnutím alebo zánikom vecného práva k nehnuteľnosti. Vklad do pozemkovej knihy, v zmysle právnej tradície na území Slovenska do 1. januára 1951 mal konštitutívny-právotvorný význam a účinok, vkladom totiž právo vznikalo alebo zanikalo.

V ďalšej časti odvolania odporca poukázal na skutočnosť, že rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Nitre o zmene druhu pozemku, ktoré samotné stanovuje, že „Po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozhodnutia môžu byť parcely č. 1453/3, 4 a 6 zapísané v KN na katastrálnom úrade do druhu pozemku záhrady s číselným kódom „5“, nezakladá povinnosť zabezpečiť zmenu druhu pozemku v katastri nehnuteľností, ale len možnosť, preto ho taktiež nemožno považovať za dôkaz spochybňujúci zápis v katastri nehnuteľností. Odvolací súd i v tejto časti poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa, a rovnako ako súd prvého stupňa je názoru, že nehnuteľnosti, ktorých vydania sa navrhovateľ domáha, sú spôsobilé na vydanie, pričom na tomto závere nemení nič ani skutočnosť, že aktuálne sú predmetné nehnuteľnosti vedené v katastri nehnuteľností ako ostatná plocha, keďže je jednoznačné, že bolo vydané právoplatné rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Nitre č. 2006/02745 zo dňa 24. 04. 2006, ktorým Obvodný pozemkový úrad súhlasil so zmenou nepoľnohospodárskej pôdy na poľnohospodársku. I keď záväzným údajom katastra nehnuteľností je druh pozemku evidovaného ako parcela registra „C“ (§ 70 ods. 2 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam), je tomu tak dovtedy, pokiaľ sa nepreukáže opak. S ohľadom na rozhodnutie Obvodného pozemkového úradu v Nitre č. 2006/02745 zo dňa 24. 04. 2006 o súhlase so zmenou druhu pozemku je potom potrebné konštatovať, že navrhovateľ preukázal, že nehnuteľnosti, vydania ktorých sa domáha, majú charakter poľnohospodárskej pôdy a sú spôsobilé na vydanie. Bez ohľadu na už konštatované odvolací súd ešte dodáva, že nevydanie vlastníctva sa v zmysle § 6 zákona č. 161/2005 Z. z. týka v tomto ustanovení taxatívne vymenovaných typov pozemkov, pričom prekážkou nevydania pozemku nie je druh pozemku ostatná plocha, resp. zastavaná plocha a nádvorie, ale to, či je pozemok zastavaný stavbou konkrétneho určenia a na posúdenie toho, či tá-ktorá nehnuteľnosť je predmetom spôsobilým vydania v zmysle zákona č. 161/2005 Z. z. je potom rozhodujúci reálny stav predmetnej nehnuteľnosti.

S poukazom na všetky vyššie uvedené dôvody odvolací súd, zhodne so súdom prvého stupňa, dospel k záveru, že nárok navrhovateľa na vydanie nehnuteľností v zmysle zákona č. 161/2005 Z. z. je daný, a pokiaľ súd prvého stupňa jeho návrhu v celom rozsahu vyhovel, toto rozhodnutie je vecne správne. Preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 OSP v spojení s § 142 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní plne úspešnému navrhovateľovi náhradu trov konania nepriznal, nakoľko si náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.